
مقدمه‌ای بر

تکنولوژی جراحی

ویراست دوم

طبق سر فصل دروس کارشناسی اتاق عمل

□ تألیف

لیلا ساداتی

عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی البرز

احسان گلچینی

کارشناس اتاق عمل و دانشیار علمی ارشد علوم تشریح

دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

سرشناسه	: ساداتی، لیلا، ۱۳۴۹-
عنوان و نام پدیدآور	: مقدمه‌ای بر تکنولوژی جراحی طبق سرفصل دروس کارشناسی اتاق عمل / تالیف لیلا ساداتی، احسان گلچینی.
وضعیت ویراست	: {ویراست ۲}.
مشخصات نشر	: تهران: جامعه‌نگر، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۸۹۰۰۰ ریال: ۳-۲۹۸-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۶۳.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: جراحی
موضوع	: جراحی - - پرستاری و مراقبت
موضوع	: پرستاری اتاق عمل - - دستنامه ها
موضوع	: گلچینی، احسان، ۱۳۶۷ -
رده‌بندی	: ۱۳۹۲ م ۲۳ س RD۳۱/
رده‌بندی دیویدی	: ۶۱۷/۰۷۶
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۳۴۰۸۷۸۰

این اثر، مطابق با قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می‌باشد. هیچ بخشی از کتاب به هیچ شکلی اعم از فتوکپی، از نو یا به هر گونه رسانه‌ای از جمله کتاب، لوح فشرده، مجلات، بدون اجازه نشر جامعه‌نگر نتواند به هر گونه‌ای استفاده نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود.

- مقدمه‌ای بر تکنولوژی جراحی
- تألیف: لیلا ساداتی - احسان گلچینی
- ناشر: جامعه‌نگر
- ویراست دوم
- نوبت و سال: اول: ۱۳۹۲/، شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- صفحه‌آرایی: ماریا بحری‌نژاد؛ طرح جلد: محبوبه...
- لیتوگرافی: آبرنگ؛ چاپ: آفرنگ؛ صحافی: چارس
- بها: ۸۹۰۰ تومان
- شابک: ۳-۲۹۸-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

ناشر برگزیده دانشگاهی (۱۳۹۱)

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ فخر رازی - خ نظری غربی - شب: ۶۶۳۹۳۷۱۶ - ۶۶۳۹۴۱۸۷

فروشی اینترنتی: www.jameenegar.com

• اهواز: رشداهواز - شرق • اردبیل: خیام • ارومیه: شاهد ایثارگران • اصفهان: پارسا - کیا - رازی - پژواک • بابل: پایشه - عزیزاده • بجنورد: ارسطو • بروجرود: ولایت • بندرعباس: سروش • بوشهر: کتاب فروشی عمادی • بیرجند: شهر کتاب • تالش: فرهنگ • تبریز: شبرنگ - بایک • تنکابن: میرچی • جهرم: کلبه کتاب • خرم‌جهره: معلم • ۲ • خرم‌آباد: نشر و قلم • رشت: دانشگاه آزاد پل طالشان - ارجمند • مشهد: زابل: رازی • زاهدان: کالج • زنجان: شهر کتاب • ساری: هدف - دانشجو • سبزوار: نشر لرس • شیراز: مرکز کتاب دانشگاه علوم پزشکی - بیراز - جمالی • قم: فاضل • قوچان: نواندیش • کاشان: خانه کتاب • گرمان: پایبروس • کرمانشاه: دانشمند - جهان کتاب • گرگان: جلالی • گناباد: کتابستان • مشهد: مجد دانش - نمایندگان علوم پزشکی • همدان: روزاندیش • یزد: بوعلی سینا - خاتجانشانی

پیشگفتار

زفرزنگنه چون سخن بشویم به رای و به فرمانشان بگرویم
کزیشان بی دانش آموختیم به فرسنگ دل با برافروختیم

(فردوسی)

کتاب پیش‌رو، ویرایش دوم کتاب مقدمه‌ای بر تکنولوژی جراحی است. همزمان با پیشرفت علم جراحی در سالیان اخیر، تربیت نیروی کارشناسی اتاق عمل به عنوان یکی از اعضای تیم جراحی مورد توجه مسئولین آموزش پزشکی قرار گرفته است؛ چرا که در تمام روش‌های جراحی نوین با استفاده از تجهیزات مدرن و تکنولوژی پیشرفته، بدون نیروی انسانی ماهر امکان پذیر نیست. ویرایش دوم کتاب مقدمه‌ای بر تکنولوژی جراحی که به عنوان یکی از اصلی‌ترین کتب رشته کارشناسی اتاق عمل محسوب می‌گردد به معرفی فضای اتاق عمل، اعضای شاغل در آن، شرایط کار در این محیط، وظایف پرسنل، خطرات تهدیدکننده سلامتی در این محیط و روش‌های محافظت فردی و محیطی در آن پرداخته شده است. در ویرایش جدید، مطالب جدیدتر و کامل‌تری در خصوص تاریخچه جراحی، ویژگی‌های فیزیکی اتاق عمل و پوزیشن‌دهی بیمار و خطرات احتمالی مربوط به هر پوزیشن و راه کارهای مقابله با آن‌ها ارائه گردیده است. در جمع‌آوری مطالب از کتاب و منابع به روز این علم کمک گرفته شده است و سعی بر آن بوده تا کتاب منبع مطالعاتی مناسبی برای مدرسین و دانشجویان عزیز اتاق عمل و همکاران شاغل در اتاق عمل باشد.

اساتید و دانشجویان گرامی می‌توانند جهت آشنایی با مباحث تکمیلی این کتاب، در خصوص عملکرد فرد اسکراب، سیرکولر و ضدعفونی و استریلیزاسیون، به سایر کتاب‌هایی که توسط همین مولفین گردآوری شده است، مراجعه نمایند.

بی‌شک این کتاب نیز همانند سایر کتب خالی از اشکال نیست و جهت رفع نواقص انتظار داریم اساتید و دانشجویان گرامی ما را از راهنمایی‌های خود محروم نسازند و نظرات و پیشنهادات خود را به sgoperatingroom@gmail.com ارسال نمایند تا در ویرایش بعدی این نواقص مرتفع گردد.

در خاتمه جای دارد از جناب آقای مرتضی زینعلی مدیریت محترم نشر جامعه‌نگر که ما را در عرض‌های این اثر حمایت نمودند و همچنین خانم‌ها تفرشی و بحری نژاد و کلیه کارکنان نشر جامعه‌نگر کمال تشکر را داشته باشیم.

مؤلفین

فصل یکم ۱۱

تاریخچه جراحی

تاریخچه جراحی ۱۲۰

تاریخچه ساخت اولین اتاق عمل ها ۱۴۰

دلایل عمده پیشرفت جراحی ۱۵۰

تاریخچه جراحی در ایران ۱۶۰

طبقه بندی انواع جراحی ۱۶۰

حکام های جراحی ۱۷۰

فصل دوم ۱۹

توصیف شغل کارشناس اتاق عمل و حرفه های مربوطه

تاریخچه تکنولوژی جراحی ۲۰۰

توصیف شغل کارشناس اتاق عمل ۲۰۰

ارزش های حاکم بر رشته ۲۱۰

رسالت رشته ۲۱۰

ضرورت وجود حرفه و ارتقای حرفه ای ۲۲۰

چشم انداز رشته ۲۲۰

اهداف کلی دوره ۲۳۰

شرایط کار در اتاق عمل ۲۴۰

مهارت های مشکل گشایی ۲۴۰

تکنولوژیست جراحی به عنوان یک پرستار حرفه ای ۲۵۰

سبک زندگی تکنولوژیست جراحی ۲۵۰

نقش ها و شایستگی ها ۲۶۰

فصل سوم ۲۹

مهارت های شغلی

تحلیل و توصیف شغل ۳۰۰

ویژگی ها و خصوصیات خاص هر تکنولوژیست جراحی ۳۰۰

فرصت های شغلی ۳۰۰

برنامه های بازآموزی و ارزیابی بالینی کارشناسان اتاق عمل ۳۱۰

فصل چهارم ۳۳

اعضاء تیم جراحی

اعضای تیم جراحی * ۳۴

جراح و کمک جراح * ۳۴

متخصص بیهوشی و کارشناس بیهوشی * ۳۴

پرستار منطقه ورودی (پریمد) * ۳۵

پرستاران متخصص * ۳۵

پرستار اسکراب اول * ۳۶

پرستار اسکراب دوم * ۳۶

پرستار سیرکولر (سیار) * ۴۳

سایر اعضای تیم جراحی * ۴۴

فصل پنجم ۴۵

ارتباطات حرفه‌ای

مهارت‌های ارتباطی * ۴۶

فرایند ارتباط * ۴۶

انواع ارتباطات * ۴۸

ارتباطات حرفه‌ای در اتاق عمل * ۵۰

فصل ششم ۵۳

شناخت جنبه‌های فیزیکی محیط در یک بیمارستان جراحی

انواع مراکز درمانی و ساختمان بیمارستان * ۵۴

ساختمان و ساختار بیمارستان * ۵۴

معماری بیمارستان * ۵۴

محل جانمایی اتاق‌های عمل در بیمارستان * ۵۶

اندازه اتاق عمل * ۵۸

جانمایی اجزای داخلی در مجموعه اتاق‌های عمل * ۵۸

بخش‌های اصلی دپارتمان اتاق عمل * ۶۰

استانداردهای مربوط به اتاق عمل * ۶۲

نکات ایمنی در مجموعه اتاق عمل * ۶۹

چک لیست بررسی وضعیت ایمنی اتاق عمل * ۷۰

فصل هفتم ۷۳

مراقبت‌های قبل از عمل (روتین قبل از عمل، شناسایی بیمار، رضایت‌نامه برای عمل جراحی)

مراقبت پرستاری قبل از عمل * ۷۴

فرایند پرستاری از بیمار کاندید جراحی * ۷۵

فصل هشتم ۱۱۳

نقل و انتقال بیمار تحت جراحی

- انتقال بیمار ۱۱۴ ۰
- اصول روش انتقال ایمن بیمار ۱۱۴ ۰
- پذیرش بیمار در اتاق عمل ۱۱۵ ۰
- روش‌های انتقال ۱۱۵ ۰
- انتقال بیمار به اتاق انتظار یا واحد پریمد قبل از عمل ۱۱۶ ۰
- انتقال بیمار از برانکارد اتاق انتظار اتاق عمل به تخت اتاق عمل ۱۱۷ ۰
- انتقال بیمار از تخت عمل به روی برانکارد ۱۱۸ ۰
- انتقال بیمار از صندلی چرخدار مخصوص اتاق عمل به تخت اتاق عمل ۱۱۸ ۰
- انتقال بیمار به صورت سیار (بدون وسیله‌ی جابه‌جایی) ۱۱۸ ۰
- انتقال بیمار یا تیم توان ۱۱۹ ۰
- انتقال کودک ۱۱۹ ۰
- خطرات تهدیدکننده‌ی جابجایی ۱۱۹ ۰

فصل نهم ۱۲۱

پوزیشن‌های جراحی

- اصول علمی در جابجایی بیمار ۱۲۲ ۰
- صدمات و خطرات وضعیت‌دادن بیمار ۱۲۲ ۰
- پوزیشن‌های متداول در جراحی ۱۲۳ ۰
- تخت جراحی و ضمايم آن ۱۲۵ ۰

فصل دهم ۱۴۱

مدیریت خطر

- تعریف خطر ۱۴۲ ۰
- مدیریت ریسک در حوزه سلامت ۱۴۲ ۰
- واژه‌های مصطلح در مدیریت خطر ۱۴۲ ۰
- چهار روش مدیریت ریسک ۱۴۲ ۰
- ۷ مرحله در فرایند مدیریت ریسک ۱۴۲ ۰
- خطرات مربوط به تجهیزات الکتریکی اتاق عمل ۱۴۲ ۰
- مثلث آتش ۱۴۳ ۰
- پروتکل پیش‌گیری از آتش‌سوزی ۱۴۳ ۰
- ایمنی کار با کپسول اکسیژن ۱۴۴ ۰
- آلودگی‌های شغلی ۱۴۵ ۰
- اقدامات پیشگیرانه ۱۴۵ ۰

دسته‌بندی مخاطرات شغلی در اتاق عمل • ۱۴۵

مسمومیت با گازهای بیهوشی • ۱۴۷

اثرات تماس با گاز بیهوشی • ۱۴۷

استقرار برنامه مدیریت خطر • ۱۴۸

دستوالعمل کاهش خطرات آلودگی با گازهای بیهوشی • ۱۴۸

خطرات پرتویابی • ۱۴۹

ایدز (سندرم نقص ایمنی اکتسابی) • ۱۵۰

تست‌ها • ۱۵۳

زنجیره • ۱۵۹

منابع • ۱۶۳